

5. A nemzeti érték szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Széchy Tamás 1931. március 27-én született Gyulán. A mezőtúri Szegedi Kis István Református Gimnáziumban tanult. Kezdetben a Gyulai Medosz, majd a TFSE atlétája, később súlyemelője volt. Edzői pályafutását a margitszigeti sportuszodában Bakó Jenőnél (az FTC és az úszóválogatott edzőjénél) kezdte. Munkájáért fizetést nem kapott, "társadalmi edző" volt. 1962-ben került kapcsolatba az úszósporttal, amikor a Központi Sport- és Ifjúsági Egyesület (KSI) vízilabda csapatánál kezdett dolgozni Gyarmati Dezső felkérésére. Gyarmati olyan edzőt keresett, aki a vízilabdázókat megtanítja úszni. De Széchy a feladatot komolyabban vette. 1967 januárjában megalapította a KSI úszószakosztályát, melynek 1976-ig vezetőedzője lett. Az volt a módszere, hogy járta a környező iskolákat, kereste az úszni vágyókat, és a tehetségesebbekkel külön foglalkoztak. A Császár-fürdő 25 méteres medencéjében edzettek. Ebből a csapatból tűnt ki Hargitay András, akit először nemzetközi szinten az ifjúsági Európa-bajnokságon ismertek meg, ahol kétszeres bajnok lett. Az első olimpiai siker is Hargitay nevéhez kötődik, aki az 1972-es olimpián 400 m vegyes úszásban bronzérmét szerzett. 1969-ben ő szervezte meg az úszósport korosztályos versenyrendszerét Magyarországon (ún. age group rendszer). Érdekesség, hogy a kezdeteknél Széchy még nem rendelkezett úszóedzői diplomával. 1970-ben szerzett a Testnevelési Főiskolán testnevelő-tanári és edzői diplomát. Három évre rá lett mesteredző. A 70-es évek elején a sikerek folyamatosan jönnek, minden nemzetközi versenyről a Széchy tanítványok (elsősorban Hargitay és Verrasztó) érmeikkel jöttek haza. Az első olimpiai aranyérem Wladár Sándor nevéhez kapcsolható, aki az 1980-as moszkvai olimpián 200 méter hátúszásban aranyérmes lett. A nyolcvanas évek végén jött az igazi sikerszéria, Czene, Darnyi, Rózsa, Szabó és további tanítványai folyamatosan hozták az érmeiket a nemzetközi versenyekről. Edzői pályafutását a KSI után 1976-ban a magyar úszóválogatott szövetségi kapitányaként folytatta. Majd 1977 és 1999 között a férfi úszóválogatott vezetőedzőjeként is dolgozott és 2000-ig szövetségi kapitánya volt. 1977-től előbb a Budapesti Honvéd, majd az Újpesti Dózsa edzője volt, majd 1991 és 1993 között a Budapesti Rendészeti SE edzőjeként dolgozott. 1993-ban a Magyar Úszó Szövetség alelnökévé választották és újra a férfi válogatott szövetségi kapitánya lett. A kilencvenes évek végén elfáradt, a csapat megmaradt tagjai visszavonultak vagy más csapatoknál folytatták. Még egy ideig bejárt a Komjádi-uszodába, segítette a fiatalokat (például Verrasztó Dávid és Gyurta Dániel sikereit is megjósolta). 2000-ben visszavonult az edzősködéstől. Otthonában érte a halál 2004-ben, néhány nappal Gyurta athéni sikere után. Tanítványai között több olimpiai (Wladár Sándor, Szabó József, Darnyi Tamás, Czene Attila) és világbajnok (Hargitay András és Verrasztó Zoltán) volt.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Az edzőlegenda csodálatos versenyzők generációit nevelte. Olyan edzőmódszert hagyott ránk, ami miatt ma is hálával gondolhatunk rá. Felismerte, hogy saját rendszer kell, mert ha másokét vesszük át, abban csakis gyengébbek lehetünk. Ha megvannak valakiben az alkotáshoz szükséges tulajdonságok, abból lehet elismert, rendes ember, úgy is, ha idővel ezt hagyja magában elaludni. De ahhoz, hogy valaki eljusson a csillagokig, ahhoz egy életet kell odaadni.

Elismerései:

- 6-szor volt az év edzője
- 1988-ban Állami Díjat kapott negyedszázados kiemelkedő szakmai, az úszó sportágban nemzetközileg is elismert, iskolát teremtő eredményes oktató-nevelő munkájáért, az úszás edzéselméletének és módszertanának alkotó módon történt továbbfejlesztéséért, a magyar sport nemzetközi hírnevének növeléséért.
- 1992-ben „A magyarság jó hírnevéért” kitüntetését vehette át
- 1992-ben A Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével tüntették ki
- 1996-ban A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetését kapott
- 2001-ben életműdíjként Gerevich Aladár-émlékérmét vehetett át
- A magyar úszósport halhatatlana (2013)

Dobozon nevelkedett, és 1997-ben a Dobozi Önkormányzat díszpolgára címet kapta meg